

เทศน์เช้า วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ธรรมะ เห็นไหม เราปฏิบัติธรรม “ธรรมะย่อมชนะอธรรม” ถ้าเป็นธรรมะย่อมชนะอธรรม คนที่มีคุณธรรมในหัวใจถึงจะเป็นธรรม ถ้าเป็นธรรมมันไม่หวั่นไหวใจ มันไม่หวั่นไหวกับโลกธรรมทั้ง ๘ แต่ถ้าเป็นอธรรมละ อธรรมมันคอยหลบคอยซ่อน คอยหลบ คอยหลิก ถ้าคอยหลบคอยหลิก สิ่งนั้นมันไม่เป็นธรรม ถ้าไม่เป็นธรรมนะ ไม่กล้าเผชิญกับความจริง เห็นไหม “ธรรมะย่อมชนะอธรรม”

แต่สิ่งที่สัจธรรม สัจธรรมที่เป็นธรรมจริงๆ ธรรมจริงนี้มีคุณธรรมจริงๆ นะ พระอัญญาโกณฑัญญะเวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วอยู่ในป่าในเขามาตลอดชีวิตนะ ตลอดชีวิต จนจะนิพพาน มาลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลามาลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าสู่พระนิพพาน พระไม่เข้าใจว่าองค์นั้นเป็นใคร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “นั่นนะพี่ชายใหญ่” พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสงฆ์องค์แรกของโลก เห็นไหม ถ้าสงฆ์องค์แรกของโลก นี่ธรรมะ ธรรมแท้ๆ มันอยู่กับสัจธรรม อยู่กับความจริง

แต่โลกนี้ โลกเป็นโลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ สรรเสริญนินทา สิ่งที่สรรเสริญนินทาส่งนี้ถ้าความเข้าใจไม่ได้ละ ถ้าความเข้าใจไม่ได้ เห็นไหม คุณลักษณะของการเสียสละ การทำทานกัน การทำทาน โลกเขายังรับไม่ได้เลย รับไม่ได้เพราะอะไร เพราะทุกคนต้องการการแสวงหาว่าเป็นสมบัติของตนๆ

แต่ถ้ามีจิตใจเป็นธรรมๆ เขาเสียสละด้วยความเป็นธรรมนะ เสียสละด้วยความเป็นธรรม เสียสละด้วยหัวใจ แต่เสียสละทางโลก เห็นไหม เสียสละด้วยความเกรงอกเกรงใจต่างๆ นี่เริ่มตั้งแต่เรื่องของหยาบๆ

แต่ของละเอียดขึ้นไป เราเสียสละอย่างนั้นได้ละ การให้อภัยกันนั้นมันก็เป็นทาน การให้อภัยนะ ถ้าเรามีความขุนซ่องหมองใจในใจของเรา เราเสียสละในหัวใจของเรา คือเราไม่ผูกอาฆาต ไม่อาฆาตพยาบาทใคร ถ้าไม่อาฆาตพยาบาทใคร เราเป็นคนที่มียุติธรรม ถ้าคนที่มียุติธรรมในหัวใจของเรา เราไม่เร่าร้อน

แต่คนที่เวลาหน้าตาขมขื่นแหม่นโศก แต่ในหัวใจมันมีแต่กุศลในหัวใจ มันมีแต่ความอาฆาตมาดร้าย มีแต่การแสวงหาผลประโยชน์ ถ้าแสวงหาผลประโยชน์ สิ่งนั้นมันไม่เป็นธรรม ถ้าไม่เป็นธรรมแล้วไม่กล้าเผชิญความจริงด้วย ไม่กล้าเผชิญความจริง เพราะสิ่งนั้นเราแสดงออกไป แสดงออกไปสิ่งนั้น รู้อยู่ว่ามันไม่ถูกต้อง

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ ละ เป็นธรรมที่ไหนมันก็แสดงออกได้ มันทำได้ทุกอย่างถ้าความเป็นธรรม นี่ถ้าเป็นธรรม เราแสวงหาสิ่งนี้กันนะ

เวลาเรียกร่องความยุติธรรมๆ เรียกร่องกันที่ไหน ถ้าเราไม่ได้ทำความผิดพลาดสิ่งใดเลย เราจะเรียกร่องความยุติธรรมให้กับเรา แต่ถ้าเรียกร่องความยุติธรรมให้กับเรา ความยุติธรรมนี้เรียกร่องมาจากใครละ? เรียกร่องมาจากโลก ผู้ที่บังคับใช้กฎหมายเขาจะดูแลสิ่งนั้น ถ้าบังคับใช้กฎหมาย ถ้าคนที่บังคับใช้กฎหมายเขาไม่เป็นธรรมละ เห็นไหม เขาไม่เป็นธรรม เขาทุจริต เขาหาผลประโยชน์ของเขา เราเรียกร่องขนาดไหนเราก็ไม่ได้ตั้งความเป็นจริง นี่เรื่องเวรเรื่องกรรม เรื่องเวรเรื่องกรรมเพราะเป็นสภาคกรรมไง

สภาคกรรม เราเกิดมาในสังคม ถ้าสังคมไม่เข้มแข็ง เห็นไหม สังคมในสังคมนั้นอ่อนแอ สังคมอ่อนแอ ทำสิ่งใดเขาเกรงอกเกรงใจ ลูกหน้าปะจมูกไปหมด การลูกหน้าปะจมูกไปหมด สิ่งนั้นเป็นธรรมไหมละ

ถ้าสิ่งที่เป็นธรรม เห็นไหม เขาว่า เวลาลูกหน้า มันไม่ปะจมูก จมูกขาดไปเลย จมูกขาดไปเลย จมูกขาดเพราะมันเป็นความจริงไง ถ้าเป็นความจริง เราทำสิ่งนั้นได้ไหมละ

เห็นไหม เรียกร่องความเป็นธรรมกับโลกเป็นแบบนั้น ถ้าเรียกร่องความเป็นจริงกับเราละ

เราอยู่กับสังคมโลก เราเอาสิ่งนั้นมาเป็นคติกับเรา ถ้าสิ่งที่ไม่เป็นความจริง มันอยู่ไม่ได้ ถ้ามันเผชิญกับความจริงไม่ได้ มันอยู่ไม่ได้ตามสถานะความเป็นจริงของเขา แต่ถ้าเราเป็นธรรมๆ

คูติ กระแสของโลกเขาจะไม่เห็นด้วย เขาจะต่อต้านรุนแรงขนาดไหน นั่นเป็นเรื่องของโลก ถ้าเป็นความจริงของเรา เห็นไหม เราอยู่ในป่าในเขาของเขา เรามีความสุขความสงบในหัวใจของเรา นี่เป็นความจริงของเรา เรายืนยันในใจของเรา เพราะมันเป็นปัจจัยตั้ง ความลับไม่มีในโลก เรารู้ของเรา นี่เรารู้ของเรา

ทีนี้ความรู้ของเรา ถ้าคนจิตใจอ่อนด้อย จิตใจที่ไม่มีกำลัง สิ่งที่ว่าพอเราปฏิบัติไป พอมันมีความสงบของใจ มันมีต่างๆ ก็ว่าสิ่งนั้นเป็นนิพพาน สิ่งนั้นเป็นนิพพาน

นั่นมันไม่ใช่ ไม่ใช่เพราะอะไร เพราะถึงเวลาแล้วมันแปรสภาพไป สิ่งที่มีมันเป็น สัพพะ ธุมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายเป็นกฎปฏัตถะ มันยังแปรสภาพอยู่ สัพพะ ธุมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายแปรสภาพๆ พอแปรสภาพมา ขณะที่มันแปรสภาพมา นี่รสของธรรม เราได้ลิ้มรสอย่างนั้นขึ้นมา แต่มันไม่ถึงที่สุด ไม่ถึงที่สุดนี้มันก็อนิจจัง มันก็เสื่อม มันก็เป็นธรรมดาของมัน

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ มันพิสูจน์ตรวจสอบ พิสูจน์ตรวจสอบจนเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันจะหวั่นไหวกับสิ่งใดละ ความจริงก็คือความจริง ถ้าความจริง นี่พูดความจริงแล้ว ทำไมไม่พูดความจริงกันละ ถ้าพูดความจริงแล้ว ทุกคนแสวงหาความยุติธรรมๆ นะ

แม้แต่เจ้าหน้าที่เขาจะทุจริตของเขา เขาจะไม่ซื่อสัตย์ของเขา ถ้าเอามาพิสูจน์กัน พิสูจน์กันด้วยความจริง ความจริงมันพิสูจน์ได้ ถ้าพิสูจน์ได้ ธรรมะย่อมชนะอธรรม แต่มันต้องใช้กาลเวลานะ มันต้องมีเวลาของมันเพื่อให้สังคมเขาปรับสภาพของเขา ให้เขารับรู้ของเขาว่าอะไรควร อะไรไม่ควร อะไรถูกต้อง อะไรไม่ถูกต้อง เพราะการรับข้อมูลของคนแตกต่างกัน จิตนิสัยของคนแตกต่างกัน เห็นไหม ธรรมะย่อมชนะอธรรม ถ้าธรรมะย่อมชนะอธรรม เราทำสัจจะความจริง

ในทางสังคมเขาบอกว่า “ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย แต่คนพูดความจริงนั้นตาย”

คนพูดความจริง ความจริงเขาพยายามจะหลีกเร้นกัน หลีกเร้นกันเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ เห็นไหม ถ้าแสวงหาผลประโยชน์ เวลาเราปฏิบัติธรรม เราปฏิบัติแล้วเราอยากประสบความสำเร็จ เราอยากให้คนนับหน้าถือตา เราอยากให้คนเชื่อถือ

เวลาประสบความสำเร็จก็เป็นเรื่องหนึ่ง นับหน้าถือหน้านั้นก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ ประสบความสำเร็จของเรา นี่ทุกข์ในใจของเรา เราได้สำรอก เราต้องคายของเราออก ถ้าทุกข์ในใจของเรา ได้สำรอกได้คายออก อันนี้เป็นผลประโยชน์ของเรา แต่คนนับหน้าถือตา ใครจะนับหน้าถือตาล่ะ

ความนับหน้าถือตาอย่างนั้น เห็นไหม กระแสโลก กระแสโลกที่เขาสร้างกระแสกันขึ้นมา นับหน้าถือตาแล้วมันเป็นประโยชน์อะไรล่ะ มันเป็นประโยชน์สิ่งใดกับความเป็นจริงในหัวใจเรา ล่ะ

แต่ถ้าเราปฏิบัติของเราถึงที่สุดแห่งทุกข์ แล้วสำรอกกายกิเลสออกไป ถ้าใครจะนับหน้าถือตา ไม่นับหน้าถือตา นั้นมันเป็นเวรกรรมของเขานะ นี่สาวยบุญสาวยกรรม ถ้าสาวยบุญสาวยกรรม เกิดขึ้นก็ทำประโยชน์ได้ ถ้าสาวยบุญสาวยกรรมไม่เกิดขึ้น เราได้ทำประโยชน์ของตัวเองสิ้นสุดแล้ว นี่ถ้าได้ทำประโยชน์ของตัวเองสิ้นสุดแล้ว

จิตนี้เวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะ เวลาจิตเวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะ จิตดวงเดียวเวียนตายเวียนเกิด ร่างกายที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เป็นสัตว์เดรัจฉาน เป็นต่างๆ ขึ้นมา เห็นไหม สิ่งนี้ถ้าเก็บไว้ มันไม่มีที่สิ้นสุด นี่จิตเวียนตายเวียนเกิด

จิตนี้เวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะอยู่เนี่ย แล้วมันได้สำรอก มันได้คายของมันออก ได้ประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา อันนี้ว่าสาวยบุญสาวยกรรมๆ สาวยบุญสาวยกรรม จิตเราเองนี่แหละ จิตเราเองได้สร้างสมบุญญานิการมา ได้ทำของเรามา นี่ธรรมะมันเป็นแบบนี้ ถ้าธรรมะเป็นแบบนี้ ธรรมะย่อมชนะอธรรม มันชนะหมด ชนะจนไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

แต่ถ้ามันเป็นกระแสของสังคม มันหลอกลวงกัน ความจริงก็ไม่มี ถ้าความจริงไม่มี เห็นไหม คุณติ มันมีแต่ทัฬหะ ทัฬหะในใจของผู้กระทำนั้น เพราะใจผู้กระทำนั้นมันจะมีความจริงมาจากไหนล่ะ นี่อธรรมๆ มันทำให้จิตใจนั้นต่ำต้อย ถ้าจิตใจต่ำต้อย นี่ต่ำต้อย แต่สร้างกระแสขึ้นมา กระแสอย่างนี้มันเป็นกระแสสังคม คนเรามันแตกตื่น มันตื่นตามกระแสสังคมกันไป มันไม่เป็นความจริง

ที่นี้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ สมาธิ ปัญญา คือคือความปกติของใจ ถ้าใจมันปกติขึ้นมา มันเกิดสมาธิขึ้นมา ความแนบแน่นของใจ มันจะไม่เป็นเหยื่อ เราไม่ไปตาม

กระแสนักม ถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา ภาวนามยปัญญา ชำระล้างกิเลสในหัวใจของเราขึ้นมา ถ้าชำระล้างกิเลสในหัวใจ นี่สังฆธรรมอันนี้

สังฆธรรมอันนี้ทุกคนแสวงหา แต่เวลามันไหลไป ไหลไปเอาแต่กระแสนั้น เอาแต่รูปแบบ ถ้ารูปแบบนั้นใครก็สร้างขึ้นมามีรูปแบบ แล้วรูปแบบที่ดี คนก็เชื่อถือศรัทธา เชื่อถือศรัทธาแล้ว มันมีอะไรเป็นความจริงละ แต่ถ้าไม่เอารูปแบบ เอาความจริง เอาสัจจะๆ สัจจะมันเกิดจากไหน

เราภาวนาไม่เป็น เราจะไม่รู้เลยว่าครูบาอาจารย์องค์ไหนท่านจะสอนเราถูกต้องหรือไม่ ถูกต้อง แต่ถ้าเราภาวนาเป็นขึ้นมา เห็นไหม พอเรามีสมาธิขึ้นมา ถ้าอาจารย์องค์นี้พูดถึงสมาธิ ถูกต้อง แต่ถ้าปัญญาที่ท่านเทศนาเรื่องปัญญาขึ้นมา เรายังไม่มีปัญญาขึ้นมา เราจะเข้าใจเหมือนกัน

เราเคยทำสมาธิได้ ครูบาอาจารย์ท่านพูดถึงสมาธิถูกต้อง องค์นี้ใช่ ทำสมาธิเป็น แต่ถ้าเราฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา เราเคยฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา ปัญญาที่เป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากสัมมาสมาธิเป็นฐานขึ้นมา แล้วเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา มันจะเห็นแจ้งในความเป็นจริงของจิตดวงนั้น

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดถึงการทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าถูกต้อง แล้วท่านออกใช้ปัญญาที่ถูกต้อง นี่ครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่าการถูกต้องของท่าน ท่านมีปัญญาของท่าน ท่านมีองค์ความรู้ของท่าน เป็นความจริงของท่าน นี่ไง ถ้าเราภาวนาไม่เป็น เราจะรู้เลยว่าอาจารย์องค์ไหนแสดงธรรมถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง

เพราะเวลาแสดงธรรม นี่แสดงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช่ไหม เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมา ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา เป็นร่องเป็นรอยของเรา เราศึกษาสิ่งนั้นมา เราเอาสิ่งนั้นมา เราศึกษามาเป็นความรู้ของเรา เป็นปริยัติขึ้นมา เราก็แสดงธรรมสิ่งนั้น

แล้วเวลาคนปฏิบัติไม่เป็นไม่รู้หรือว่าความขาดตกบกพร่องของมัน มันจะเป็นอย่างไร แต่คนปฏิบัติขึ้นมา มันสืบต่อเนื่องกันไป ถ้าไม่มีสติ สมาธิมันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ถ้าไม่มีสมาธิขึ้นมา ปัญญาที่เกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาได้อย่างไร นี่มันมีเหตุการณ์ของมันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

เวลาศึกษาทางวิชาการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก็พูดเป็นนกแก้วนกขุนทองไป แต่ขั้นตอนของมันติดขัด มันจะขัดแย้งกัน มันไม่เป็นตามพื้นฐานขึ้นไปตามความเป็นจริง เห็นไหม

ถ้าพื้นฐานตามความเป็นจริง คือล สมภาธิ ปัญญา มันเป็นอย่างไร แล้วพอคือล สมภาธิ ปัญญาพอธรรมจักรมันเกิดขึ้น ธรรมจักรเกิดขึ้นนี้มันเวียนไป จักรที่มันเกิดขึ้นแล้ว เห็นไหม ธรรมคาของเรา ความรู้สึกนึกคิดของเราโดนกิเลสตัดหาความทะยานอยากนี้เป็นกงจักร กงจักรเพราะอะไร กงจักรเพราะมันทำลายเขาหมดใจ มันทำลายหลักการของเรา ทำลายตัวเราเองนะ ทำลายตัวเองเพราะอะไร เพราะว่าสิ่งใดเกิดขึ้นมามันก็อยากจะคลุกคลี อยากจะแสดงออกไป

แต่ถ้ามันเป็นธรรมจักร มันทำลายสิ่งที่เป็นความคลอนแคลนในใจใจ “ธรรมจักร” จักรที่มันคงที่ จักรที่มันเคลื่อน จักรที่มันหมุนไป มันจะย้อนกลับมาทำลายภวาสวะ ทำลายพญามารในใจของเรา มันมันคง มีเอ็กคตารมณ จิตตั้งมั่นขึ้นมา มันย้อนกลับมาทำลายภวาสวะ ทำลายสิ่งที่อยู่ในหัวใจของเรา มันไม่ออกไปคลุกคลีข้างนอก เห็นไหม

ถ้าเป็นกงจักร กงจักรมันคลอนแคลนในหัวใจของเรา “กงจักร” เพราะมันเป็นมารใช้ไหม มารมันเกิดในหัวใจขึ้นมา มันไม่เห็นตัวมัน มันผลักไสออกไป กงจักรมันก็หมุนออกไปจะทำลายคนอื่น ๆ ทั้งๆ ที่มันทำลายตัวมันเองแล้วไง นี่อวิชชาๆ ความไม่รู้ของมัน มันทำลายตัวมันเองแล้ว ยังไม่รู้ว่ามันทำลายตัวมันเอง เห็นไหม

แต่ถ้าเป็นธรรมจักร มันมันคงของมัน คือล สมภาธิ ปัญญาเป็นฐานมันคง สมถกรรมฐานฐานที่ตั้งแห่งการงาน ในเมื่อมีฐานที่ตั้งแห่งการงาน มันเกิดงานตามความเป็นจริงขึ้นมา งานภาวนามยปัญญา งานที่ สัพพะ ธมฺมา อนตฺตา ที่ความเป็นอนัตตาๆ จิตมันเห็นความเป็นอนัตตาขึ้นมา มันทำลายตัวมัน นี่ธรรมจักรถ้ามันเกิดขึ้น ความเป็นจริงมันจะเห็นตามความเป็นจริงของมัน ไม่ใช่กงจักร กงจักรคือความเร่าร้อนในใจ กงจักรคือสิ่งที่ไม่มีความเป็นจริงในหัวใจ เห็นไหม นี่อธรรมๆ ใจ

ธรรมะย่อมชนะอธรรม ถ้าธรรมะมันแพ้ อธรรม ถ้าธรรมะมันแพ้ อธรรมมันเกิดในใจแล้ว นี่อธรรมมันเกิดในใจ แต่เวลาอ้าง อ้างธรรมะนะ คูตี หลวงตาท่านพูดบ่อย “หมามันห่มหนังเสือ หมามันห่มหนังเสือ” นี่เวลาเอาหนังเสือมาคลุม

เลื่อเวลามันคำราม บันลือสีหนาท มันเป็นเสียงคำรามของเลื่อ แต่ถ้าเป็นหมานะ เวลาเอาหนังเลื่อมาห่ม เวลามันเห่าออกไป มันก็เป็นเสียงหมานั่นแหละ มันเห่ามันก็เป็นเสียงหมา มันจะเอาเสียงเลื่อมาจากไหน มันก็มีแต่เสียงหมา นี้อธรรมๆ ใจ มันไม่มีข้อเท็จจริง มันไม่มีความจริง มันทำลายไปทั้งนั้นแหละ มันไม่มีสัจจะ

แต่ถ้าเป็นเลื่อบันลือสีหนาท ลัทธิธรรม เห็นไหม มันมีขั้นมีตอนของมัน มันเป็นความจริงของมัน นี่มันจะเป็นธรรม มันไม่เป็นธรรมใจ ถ้าเป็นธรรมๆ มันทำลายหัวใจดวงนั้น แล้วถ้าหัวใจดวงนั้นมันมีศักยภาพ มีอำนาจวาสนา เพราะอะไร เพราะมันเป็นธรรม แต่มีอำนาจวาสนา หมายถึงว่าเขาสร้างบุญกุศลของเขา มา กระแสสังคมเชื่อถือเขา นี่สิ่งที่มันเป็นกระแส

คูสิ อธรรมเกิดกับใจดวงนั้น เขาจะพาหมู่คณะ พาสิ่งต่างๆ นี่ใจ เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า โคนำฝูงๆ ถ้าโคมันโง่ โคมันตาบอด มันพาฝูงโคไปไหนนั่นนะ เวลาแสดงธรรม แสดงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่หมามันห่มหนังเลื่อ มันแสดงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันจะพาฝูงโคนั้นไป แล้วในเมื่อมันเป็นกงจักร มันพาฝูงโคนั้นไป มันจะพาฝูงโคนั้นไปไหนล่ะ? พาฝูงโคนั้นไปสู่ความเศร้าหมอง

แต่ถ้าเป็นธรรม เห็นไหม เป็นธรรมๆ มันสว่างไสวในหัวใจ มันเปิดโล่งในใจ มันเปิดโล่งในใจนะ ความเป็นธรรมนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เสวยวิมุตติสุข ท่านซาบซึ้ง ซาบซึ้งนะ ซาบซึ้งมาก

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบนี้กราบธรรมๆ พระนั่งไปหมดเลยว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา เป็นเจ้าของ เราหาเงินมา เรากราบเงินเราทำไม เราหาเงินมา เราก็กราบเงินของเราเอง

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เรากราบธรรมๆ” กราบธรรม นี่คุณธรรม ลัทธิธรรมมันเป็นความจริง ถึงว่าเป็นเงินที่เราหา มา แต่เงินที่เราหา มันก็ใช้ประโยชน์ได้ นี่ร้อยตัว ขนสัตว์ก็ด้วยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าร้อยตัว ขนสัตว์

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ มันซาบซึ้งๆ ใจ เวลาแสดงธรรมขึ้นไป เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม มีพยานแล้ว มีพยานแล้ว “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” รู้อะไรล่ะ? รู้ในรสของธรรมนั้นใจ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา กราบธรรมๆ แล้วพระที่มันรู้ธรรมขึ้นมา ทำไมมันจะไม่ซาบซึ้ง ทำไมมันจะไม่มีความกตัญญู ทำไมจะไม่มีความชื่นบานในใจ ทำไมจะไม่เห็นคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

คูลี เวลาหลวงตาท่านบอกว่าท่านอยู่ที่วัดคอยธรรมเจดีย์ เวลาท่านบรรลुธรรมขึ้นมา ท่านกราบแล้วกราบเล่า กราบแล้วกราบเล่า กราบถึงบุญคุณอันนั้น “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้อย่างนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้อย่างนี้” นี่ซาบซึ้งในธรรมๆ แล้วถ้าคนมีคุณธรรม มันเป็นคนอย่างนี้

ธรรมะย่อมชนะอธรรม เพราะมันย่อมชนะในใจของผู้รู้นั่นก่อน

ใจของผู้รู้นั้นมันมีกิเลสอวิชชาในหัวใจ นี่ธรรม สภาวธรรมที่เราอาบน้ำห่อต่างน้ำ เราพยายามของเราด้วยความเพียรชอบ เราหมั่นชวนชวนของเรา เติบงกรรมนั่งสมาธิภาวนาให้มันเกิดสติจะขึ้นมาตามความจริง นี่เกิดธรรมจักรขึ้นมาในใจ สิ่งนี้มันเกิดขึ้นมา เราอาบน้ำห่อต่างน้ำขึ้นมาเพื่อสิ่งนี้ๆ

แล้วถ้าสิ่งนี้มันเกิดขึ้นมา ธรรมจักรมันเกิดขึ้นมา ภาวนามยปัญญามันหมุนเข้ามาๆ มันทำลายอวิชชา ทำลายอวิชชา เวลามันบรรลุธรรมขึ้นมา เห็นไหม มันกราบมันไหว มันเห็นบุญเห็นคุณ เห็นบุญเห็นคุณ

แล้วเวลาครูบาอาจารย์ท่านสั่งท่านสอน เวลาเราทำสิ่งใดขาดตกบกพร่อง ครูบาอาจารย์ท่านคอยบอกคอยแนะคอยนำ เราก็อี๊ดอ๊ดขัดข้องไปหมดเลย “ไม่รักเรา ไม่เชิดชูเรา”

จะไปเชิดชูกิเลสได้อย่างไร ก็นี่มันกิเลสทั้งนั้น มีการเห็นแก่ตัวทั้งนั้น เบียดเบียนคนอื่นทั้งนั้น มันต้องทำลายๆ ถ้าใครทำลายขึ้นมา ดวงใจนั้นก็ฟ่องแผ้ว เพราะเขาทำลายอธรรมในใจนั้น ถ้าทำลายอธรรมในใจนั้น ดวงใจนั้นก็ฟ่องแผ้ว เขาก็เป็นคุณของเขา แล้วพอสิ่งที่เรายึดมันถือมัน

ว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมๆ ครูบาอาจารย์ไม่ส่งเสริมเรา ไม่ส่งเสริมเรา แต่เวลาเรามาทำลายอวิชชาในใจของเรา มันยังฝ่องแผ้ว มันยังขาบซึ้งๆ มันขาบซึ้ง

ธรรมะมันย่อมชนะอธรรม ย่อมชนะในใจดวงนั้นก่อน ถ้าใจดวงนั้นเป็นธรรมๆ มันมีความกตัญญูทุกเวที มันเคารพนอบน้อม ถึงท่านมีชีวิตอยู่หรือไม่มีชีวิตอยู่ เราก็คะการพของเรา

ท่านมีชีวิตอยู่ เราก็อิงเคารพใหญ่ เพราะท่านเป็นคนชี้นำเรา ถ้าท่านล่วงไปแล้ว นี่มันเป็นเรื่องธรรมดา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระอานนท์ละล้าละดังๆ อาราธนาไว้

“อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับไปเป็นธรรมดา แม้แต่ตถาคตก็ต้องตายในคืนนี้ แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ต้องล่วงไปเป็นธรรมดา เธอจะมารั้งไว้สิ่งใด”

นี่ก็เหมือนกัน เวลาครูบาอาจารย์ท่านมีชีวิตอยู่ เราก็คะการพบูชาของเรา เวลาท่านล่วงไปแล้ว เราก็คือการพบูชาของเรา ถ้ามันเป็นธรรมนะ ถ้ามันเป็นธรรม จะอยู่หรือตาย มันก็อันเดียวกันนั่นแหละ ท่านจะอยู่กับเรา เราก็คะการพของเรา ท่านตายไปแล้ว เราก็คะการพคุณงามความดีของท่าน หลักการของท่าน เราก็คะการพท่าน

นี่ถ้ามันชนะใจตัวเอง ธรรมะย่อมชนะอธรรม ต้องชนะใจดวงนั้น แล้วจะไม่ทำให้สังขมปั่นป่วน ถ้าในใจมันเป็นอธรรม แล้วเวลามันแสดงธรรมๆ แสดงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่าสิ่งนี้เป็นธรรมๆ นั่นแหละแพ้ยตัวเอง

พอแพ้ยตัวเอง เห็นไหม เพราะแพ้ยตัวเอง เพราะแพ้อวิชชาในใจ อวิชชามันเหยียบย่ำใจเราแล้วแหละ เหยียบย่ำใจของเรา แต่แสดงออกไปขนาดไหน มันก็แสดงธรรมทั้งนั้นแหละ เวลาแสดงธรรม แต่พยายามบังไว้ไง ทุกคนรู้ที่อยู่ว่าอะไรเป็นกิเลส อะไรเป็นธรรม เพราะมันปั่นป่วนในใจ แต่จะแสดงออกไปก็แสดงออกไปด้วยมารยาสาไทย

แต่เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมๆ อยู่ที่ไหนก็เป็นธรรม จะอยู่โคนไม้ จะอยู่ในหอปราสาทราชวังขนาดไหน จะอยู่ที่ไหนมันก็เป็นธรรม ธรรมแสดงที่ไหนก็ได้ แต่กาลเทศะควรหรือไม่ควร นี่ผู้ที่มิคุณธรรมในใจเขาจะรู้ของเขาคว่าควรหรือไม่ควร มันถึงเวลา ไม่ถึงเวลา ถ้าถึง

เวลาแล้ว สิ่งใดที่เกิดขึ้น ถ้ามันเป็นประโยชน์ก็ต้องเป็นประโยชน์ สิ่งที่ทำแล้วมันก็เป็นธรรม
ฉะนั้น เป็นธรรม เราแสวงหาสิ่งนั้น

ฉะนั้น ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว เราทำคุณงามความดีของเรา สร้างแต่คุณงามความดี
ของเรา อย่า! อย่าให้มาร อย่าให้ความรู้มร้อนในใจมันพยายามเผาผลาญเราแล้วแสดงออกไปเป็นสิ่งที่
ผิดพลาด สิ่งที่เราสร้างเราสร้างกรรม สิ่งนั้นไม่ดีเลย ฉะนั้น เราพยายามทำสิ่งที่ดีๆ เราพยายามดูแล
ใจของเรา แล้วถ้าเป็นธรรมขึ้นมา เราจะเห็นว่าธรรมย่อมคุ้มครองผู้ปฏิบัติธรรม เอวัง